

Comisia Europeana recomanda României stabilitate financiara, investitii, atentie la pensii

În perioada 2019-2020, România trebuie sa întreprinda actiuni astfel încât sa asigure aplicarea integrala a cadrului fiscalbugetar si sa consolideze respectarea obligatiilor fiscale si colectarea impozitelor, recomanda Comisia Europeana, într-un document publicat miercuri.

Comisia Europeana a prezentat miercuri recomandarile specifice fiecarei tari pentru 2019, în care defineste orientarile de politica economica adresate tuturor statelor membre ale UE pentru urmatoarele 12-18 luni.

În luna februarie, Comisia a concluzionat ca 13 state membre se confruntau cu dezechilibre (Bulgaria, Croatia, Franta, Germania, Irlanda, Portugalia, Spania, Țările de Jos, România si Suedia) si ca trei dintre aceste tari se confruntau cu dezechilibre excesive (Cipru, Grecia si Italia). Ca si în anii precedenti, aceste dezechilibre necesita o monitorizare specifica permanenta în cadrul procedurii privind dezechilibrele macroeconomice (PDM).

Ungaria si România fac obiectul unei proceduri aplicabile abaterilor semnificative începând din 2018 si, respectiv, din 2017. Comisia a adresat miercuri un avertisment Ungariei si României cu privire la abaterea semnificativa constatata în 2018 si recomanda Consiliului sa recomande corectarea de catre aceste tari a abaterii semnificative.

Institutia europeana mai recomanda României sa protejeze stabilitatea financiara si soliditatea sectorului bancar, precum si sa asigure sustenabilitatea sistemului public de pensii si viabilitatea pe termen lung a fondurilor de pensii din cadrul celui de al doilea pilon.

O alta recomandare priveste ameliorarea calitatii si a caracterului incluziv al educatiei, în special pentru romi si alte grupuri defavorizate. Sa asigure îmbunatatirea competentelor, inclusiv a competentelor digitale, în special prin sporirea relevantei pe piata fortei de munca a educatiei si formarii profesionale si a învățământului superior. Sa sporeasca acoperirea si calitatea serviciilor sociale si sa finalizeze reforma venitului minim de incluziune. Sa îmbunatateasca functionarea dialogului social. Sa asigure stabilirea salariului minim pe baza unor criterii obiective, compatibile cu crearea de locuri de munca si cu competitivitatea. Sa îmbunatateasca accesul la asistenta medicala si eficienta sectorului sanatatii din punctul de vedere al costurilor, inclusiv prin favorizarea tratamentului ambulatoriu.

Sa axeze politica economica în materie de investitii pe sectorul transporturilor, vizând în special sustenabilitatea acestuia, pe sectorul energetic cu emisii scazute de dioxid de carbon si pe eficienta energetica, pe infrastructura de mediu si pe inovare, tinând seama de disparitatile regionale. Sa îmbunatateasca procesul de pregatire si stabilire a prioritatilor în ceea ce priveste proiectele mari si sa se accelereze punerea în aplicare a acestora. Sa îmbunatateasca eficienta achizitiilor publice si sa asigure punerea în aplicare integrala si sustenabila a strategiei nationale în domeniul achizitiilor publice.

Sa se asigure ca initiativele legislative nu submineaza securitatea juridica, prin îmbunatatirea calitatii si a previzibilitatii procesului decizional, inclusiv prin consultari adecvate cu partile interesate, prin evaluari efective ale impactului si prin simplificarea procedurilor administrative. Sa consolideze guvernanta corporativa a întreprinderilor de stat.

„Evolutiile din ultimul an au generat preocupari cu privire la statul de drept si au amplificat îngrijorarile serioase care planau deja asupra ireversibilitatii si durabilitatii progreselor înregistrate anterior de România în ceea ce priveste reformarea sistemului judiciar si combaterea coruptiei la nivel înalt”, remarca documentul.

Comisia mai remarca faptul ca procesul de elaborare a politicilor publice a devenit din ce în ce mai imprevizibil, ceea ce afecteaza mediul de afaceri. Un exemplu recent este adoptarea prin ordonanta de urgenta a guvernului, fara sa se fi realizat o consultare a partilor interesate sau o evaluare a impactului, a unui set de masuri de anvergura care afecteaza functionarea sectorului bancar, a societatilor de administrare de fonduri de pensii din cel de al doilea pilon si a companiilor din domeniul energiei si telecomunicatiilor. Evaluările impactului legislatiei sunt în continuare o formalitate, iar calitatea si utilizarea efectiva a acestora variaza foarte mult de la un sector la altul. Controlul calitatii în ceea ce priveste evaluarile impactului legislatiei si elaborarea politicilor este aplicat numai într-o masura limitata. Nu exista niciun mecanism durabil de monitorizare a politicilor bazat pe un sistem transparent de raportare si pe evaluari ex-post. De multe ori, initiative legislative importante sunt anuntate chiar înainte de adoptare. Gradul de implicare a partilor interesate în elaborarea si punerea în aplicare a reformelor este redus si exista rareori un dialog real între parteneri, desi exista structurile institutionale relevante în acest sens.

Ministerul Finantelor Publice are sarcina de a întocmi o lista a proiectelor de investitii publice prioritare de peste 100 de milioane de lei (21 de milioane de euro) si de a monitoriza implementarea acestora, însa proiectele sunt gestionate de ministerele de resort. Pe lista proiectelor prioritare se afla în prezent aproximativ 130 de proiecte, majoritatea în domeniul transporturilor. Majoritatea acestor proiecte prioritare ar putea fi cofinantate din fondurile UE. Absorbția fondurilor UE este împiedicata de factori precum capacitatea administrativa limitata de a pregati, de a ierarhiza în functie de prioritati si de a pune în aplicare proiectele mari de investitii. În ciuda recentelor proiecte mari de infrastructura care sunt în curs de pregatire si de trimitere spre aprobare catre Comisia Europeana, lipsesc înca proiecte importante, cum ar fi autostrada Sibiu-Pitesti (care asigura legatura cu coridorul Rin-Dunare si coridorul Orient/Est-mediteraneean din cadrul TEN-T), iar implementarea în general continua sa înregistreze întârzieri. În plus, absorbția fondurilor UE a fost determinata pâna acum de proiecte elaborate pentru perioada de programare anterioara si nu a fost înca pusa la punct o rezerva de proiecte noi pentru actuala perioada de programare.

Capacitatea generala de inovare a României, a remarcat comisia, ramâne scazuta, iar competitivitatea sa viitoare este amenintata de decalajul mare dintre întreprinderile cu capital strain si cele nationale în materie de productivitate si inovare. Investitiile României în cercetare si dezvoltare sunt cele mai scazute din UE (0,5 % din PIB), iar cheltuielile publice pentru cercetare si dezvoltare au scazut si mai mult, de la 0,32 % din PIB în 2011 la 0,21 % din PIB în 2017, ceea ce împiedica orice consolidare a capacitatilor.

În ciuda îmbunatatirilor recente, ratele saraciei si inegalitatii veniturilor ramân ridicate, iar disparitatile regionale se accentueaza. Un român din trei continua sa fie expus riscului de saracie si excluziune sociala, cele mai afectate grupuri fiind copiii, romii, persoanele cu handicap si persoanele în vârsta. Calitatea si acoperirea serviciilor sociale sunt insuficiente, iar distributia teritoriala a acestora este inegala si necorelata cu nevoile specifice ale comunitatilor. Numai aproximativ 20 % din unitatile administrativ-teritoriale dispun de servicii sociale autorizate.

Reforma sistemului de pensii introdusa în 2008 a fost diluata treptat, apreciaza comisia. Dupa amânari repetate ale majorarilor programate ale contributiilor la fondurile de pensii din cel de al doilea pilon, care ar fi trebuit sa ajunga la 6 % din salariile brute pâna în 2016, contributiile au fost reduse la 3,75 % din salariile brute începând din 2018. Fondurile de pensii din cel de al doilea pilon au fost slabite si mai mult printr-o serie de masuri adoptate de guvern printr-o ordonanta de urgenta la sfârșitul anului 2018. Contributiile la aceste fonduri au devenit optionale dupa o perioada de contributie de minimum cinci ani. S-au înasprit semnificativ cerintele de capital minim pentru societatile de administrare a fondurilor de pensii din cadrul celui de al doilea pilon, ceea ce creeaza un risc de iesire de pe piata din România a societatilor de administrare a unor astfel de fonduri. Comisiunile de administrare percepute pentru contributiile brute au fost, de asemenea, reduse în mod semnificativ, ceea ce ar putea afecta rezultatele financiare ale societatilor de administrare a fondurilor si ar putea mari probabilitatea iesirii lor de pe piata. Acest lucru ar putea avea implicatii negative asupra dezvoltarii pietei locale de capital si a grupului investitorilor institutionali, privând totodata economia de o sursa atât de necesara de investitii pe termen lung. În plus, slabirea sau abandonarea celui de al doilea pilon de pensii va face ca veniturile din pensii sa fie mai putin

diversificate si va expune pensiile unor riscuri politice si demografice mai ridicate. În martie 2019, prin intermediul unei ordonante de urgenta, guvernul a mentinut noile cerinte de capital minim pentru societatile de administrare a fondurilor, dar a amânat pentru decembrie 2019 termenul pentru plata integrala a capitalului suplimentar. Alte dispozitii ale ordonantei de urgenta din decembrie 2018 care pun în pericol viabilitatea fondurilor de pensii din cadrul celui de al doilea pilon ramân neschimbate.